

N:o 21.

Af herr **P. Waldenström**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om framläggande af förslag till sådan ändring i gällande lagstiftning angående äktenskaps afslutande, att kyrklig vigsel må kunna erhållas äfven af sådana medlemmar af svenska kyrkan, som icke begått Herrens nattvard.*

I en annan denna dag väckt motion har jag hemställt om rätt för sådana medlemmar af svenska kyrkan, som inom henne begått nattvarden, att, om de så önska, få avsluta äktenskap inför borgerlig myndighet. Här ämnar jag föreslå, att sådana medlemmar af svenska kyrkan, som icke inom henne begått nattvarden, må vid äktenskaps afslutande, kunna erhålla kyrklig vigsel, när de sjelfva åstunda densamma. Lika litet som jag tror, att *påtvingade* religiösa handlingar medföra någon välsignelse, lika litet kan jag förneka välsignelsen af dessa handlingar, när menniskor af hjertat åstunda att komma i åtnjutande af dem.

Såsom vid hvarje kyrklig nattvardsgång, så skall äfven vid den, som avslutar konfirmationen, presten enligt formuläret framhålla vådan af ovärdigt nattvardsbegående samt mana nattvardsgästerna till allvarlig sjelfpröfning. Om det nu är allvar häri — och många fromma prester taga nog saken på fullt allvar — så måste man tänka sig, att somliga konfirmander kunna vid nämnda sjelfpröfning finna, att de icke böra begå nattvarden, emedan deras andliga tillstånd icke är sådant, som det bör vara. Sedan komma de icke dertill. Många orsaker kunna dervid sam-

verka. Men så skola de ingå äktenskap. Den kyrkliga välsignelsen vilja de hafva. Det synes då i högsta grad onaturligt, att kyrkan skall vägra dem densamma. Om de icke vore hennes medlemmar, så vore derom ingenting att säga. Men nu äro de det. Eller om de icke vore lika goda och fromma medlemmar som någonsin de, som en gång i sin ungdom blifvit konfirmerade och begått nattvarden, så hade ju denna vägran en rimlig grund. Men nu kan ingen heller påstå sådant. Eller om den heliga skrift eller kyrkans bekännelse innehölle *ett enda ord*, som gjorde kyrklig vigsel beroende af nattvardsgång — ja då kunde man ju åberopa sig derpå. Men nu finnes icke heller det skälet. Icke heller kan det anses vara för kyrkans tjenare något *förnedrande* att bedja Gud och uttala Herrens välsignelse öfver sådana makar vid deras viktiga förening. Som bekant, meddelas kyrklig vigsel åt kyrko-medlemmar, som till följd af brott äro medborgerligt förtroende förlustiga, om de blott en gång i sin ungdom begått nattvarden i statskyrkan. Och måste det då icke anses mycket onaturligt att icke medgifva sådan vigsel åt oförvitliga kyrkomedlemmar blott därför, att de icke begått nattvarden?

Jag förstår visserligen, att man från kyrkligt håll fruktar, att ett sådant medgifvande kunde hafva till följd, att många komme att afhålla sig från nattvardens begående. Men hvad innebär en sådan farhåga annat, än att man erkänner, att dessa »många» *nu* gå till nattvarden — kanske ofta emot sitt samvete — blott för att engång komma i åtnjutande af kyrklig vigsel vid eventuellt äktenskap? Och då frågas med skäl, om det kan lända kyrkan eller staten eller den enskilde till någon fromma att uppmuntra ett sådant nattvardsbegående tvärt i strid mot det kyrkliga nattvardsformulärets allvarliga varningar för ovärdig nattvardsgång.

Man skall kanske göra den vanliga invändningen: »kyrkan kan icke offra sina principer för den enskildes godtycke.» Men här är icke fråga om något godtycke, utan endast om hvad som inför Guds ord kan vara rätt och för människorna i andligt afseende gagneligt. Och att göra *detta* bör väl anses vara kyrkans *grundprincip*.

Alldeles nyss har här i Stockholm inträffat en händelse, som är mycket karakteristisk. En icke konfirmerad flicka blef trolofvad med en i hufvudstaden tjenstgörande prestman. Begge ville de hafva kyrklig vigsel till sitt äktenskap. Det kunde emellertid icke beviljas dem, med mindre än att hon läte sig konfirmeras och beginge nattvarden i statskyrkan. Men dertill kunde hon icke förmås. Följden blef att de reste till London, der de i en engelsk kyrka erhöllo den kyrkliga vigsel,

som de här icke kunnat få. Icke kan man väl säga, att sådant är värdigt svenska kyrkan.

År 1890 väckte jag en motion om denna sak. Den afstyrktes af lagutskottet på formella skäl. Men Andra Kammaren biföll en vid utskottsbetänkandet fogad reservation. Jag dristar därför än en gång framlägga saken till Riksdagens bepröfvande och hemställa,

att Riksdagen måtte i skrifvelse anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring af gällande lagstiftning angående afslutande af äktenskap mellan medlemmar af svenska kyrkan, att kyrklig vigsel må kunna erhållas äfven af sådana, som icke begått Herrens nattvard.

Stockholm den 22 januari 1896.

P. Waldenström.
